

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 octombrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Dumitru Mardari, Mariana Pitic,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cojocar Tudor și avocatul Negru Olesea în numele inculpatului

Petcu Constantin XXXXXX, născut la
xxxxxx, originar și domiciliat în
s.Xxxxxx, r-nul Xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 11.05.2010 - 06.10.2011,

2. Instanța de apel: 07.12.2011 - 15.12.2015,
16.05.2016 - 07.06.2017

3. Instanța de recurs: 19.02.2016 - 12.04.2016;
08.08.2017 - 03.10.2017.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 06 octombrie 2011, Petcu Constantin a fost condamnat în baza art.42,186 alin.(5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Petcu Constantin în beneficiul lui Căpraru Fiodor a prejudiciului material în sumă de 120.000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Petcu Constantin la 26 august 2009, ora 02.16, prin înțelegere prealabilă și împreună cu o persoană în privința căreia procesul penal a fost disjuns, prin participație simplă, acționând în calitate de autor, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, profitând de faptul că, nu este observat de nimeni, a sustras pe ascuns automobilul de model „Mercedes 316 CDI”, n/î xxxxxx, anul producerii 2003, nr.caroseriei xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, care aparținea lui Căpraru Fiodor și era parcat pe teritoriul benzinăriei „Petrom Moldova” din mun.Chișinău, str.Alba Iulia 117, după care s-a deplasat cu automobilul în s.Băcioi, mun.Chișinău, unde l-a ascuns la rudele persoanei în privința căreia procedura a fost disjunsă, automobilul fiind ulterior dezasamblat și realizat la piese de către ultimul, cauzându-i astfel părții vătămate o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în sumă de 120000 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul O.Negru în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, invocând că concluziile instanței sunt bazate doar pe declarațiile inculpatului date la urmărirea penală, acesta însă nu a fost prezent la judecarea cauzei în cadrul instanței; - faptul sustragerii și valoarea bunului

proprietarului nu au fost dovedite nici prin o probă; - acțiunea civilă a fost admisă ilegal și nefondat fără a fi justificată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocatul C.Negru în numele inculpatului.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, vinovăția inculpatului este dovedită prin probele cauzei, verificate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, acțiunile inculpatului fiind corect încadrate în baza art.42, 186 alin.(5) Cod penal.

Referitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a aplicat prevederile legale și, în conformitate cu dispozițiile art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, deoarece cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul cauzat.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri avocații O.Negru și L.Leancă în numele inculpatului C.Petcu care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că cauza a fost judecată în lipsa inculpatului, pe când exista informația despre faptul reținerii lui de către autoritățile italiene și decizia de extrădare a acestuia; - instanța de apel neîntemeiat a refuzat amânarea judecării cauzei până la extrădarea inculpatului, care dorea să participe la aceasta și care urma a fi extrădat în luna februarie; - cauza s-a judecat la 15.12.2015 în lipsa avocatului inculpatului O.Negru, care a prevenit din timp instanța că nu va putea participa la acea ședință și va prezenta și motivul lipsei; - potrivit sentinței Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 18.11.2013, coparticipantul la infracțiunea incriminată inculpatului a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b) și d) Cod penal, constatându-se că mărimea daunei cauzate prin infracțiune este de 45500 lei și părțile s-au împăcat din motivul lipsei cărorva pretenții din partea părții vătămate, însă acest fapt nu a fost luat în considerație de către instanța de apel.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2016, au fost admise recursurile declarate de avocații O.Negru și L.Leancă în numele inculpatului C.Petcu, casată total decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a stabilit că, instanța de apel a fost informată despre reținerea inculpatului în Republica Italiană și despre acceptul autorităților acesteia despre cererea de extrădare formulată de către autoritățile moldovenești. Însă, fără a lua în seamă aceste circumstanțe, în ședința judiciară din 15.12.2015, instanța de apel a hotărât continuarea examinării cauzei în lipsa inculpatului fără a motiva această soluție. Astfel, judecarea apelului se face în prezența inculpatului când acesta se află în stare de arest, cu excepția prevăzută în art.321 alin.(2) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de recurs a indicat că prin sentința irevocabilă în privința lui I.Răducan, care este coparticipant la infracțiunea comisă de C.Petcu, acțiunile acestuia au fost recalificate în baza art.186 alin.(2) Cod penal, prejudiciul material fiind stabilit în sumă de 45100 lei, iar cauza penală încetată în legătură cu împăcarea părților. Astfel, la soluționarea apelului, instanța de apel urma să aprecieze acțiunile inculpatului prin prisma constatărilor din sentința în privința lui I.Raducan și nu putea să elucideze circumstanțe care se exclud prin sentința sus vizată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, a fost admis apelul declarat de avocatul O.Negru în numele inculpatului C.Petcu, inclusiv din oficiu, a fost casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui C.Petcu în temeiul art.42, 186 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, în temeiul art.60 Cod penal, cu liberarea de răspundere penală. Acțiunea civilă înaintată de F.Căpraru a fost lăsată fără soluționare.

Instanța de apel a conchis de a examina cauza penală în lipsa inculpatului C.Petcu, pe motiv că se examinează în instanța de judecată pe parcursul unei perioade de șapte ani, ținând cont de faptul că inculpatul execută o pedeapsă privativă de libertate în Republica Italiană, sfârșitul căreia va surveni la 08.02.2040, instanța fiind în imposibilitatea obiectivă de a asigura prezența inculpatului în ședința instanței de apel, pentru respectarea termenului rezonabil de examinare a prezentei cauze penale, a îndeplinit obligația de a aduce la cunoștința inculpatului despre examinarea cererii de apel și a asigurat prezența unui apărător desemnat în mod legal.

Astfel, verificând și apreciind probele administrate în cauză, instanța de apel a constatat că, Petcu Constantin, la 26 august 2009, ora 02.16, prin înțelegere prealabilă și împreună cu o persoană în privința căreia procedura a fost disjunsă, prin participație simplă, acționând în calitate de autor, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, profitând de faptul că nu este observat de nimeni, a sustras pe ascuns automobilul de model „Mercedes 316 CDI”, n/î xxxxxx, anul producerii 2003, nr.caroseriei xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, care aparținea lui Căpraru Fiodor și era parcat pe teritoriul benzinăriei „Petrom Moldova” din mun.Chișinău, str.Alba Iulia 117, după care s-a deplasat cu automobilul în s.Băcioi, mun.Chișinău, unde l-au ascuns la rudele persoanei în privința căreia procedura a fost disjunsă, automobilul fiind ulterior dezasamblat și realizat la piese de către ultimul, cauzându-i astfel părții vătămate o pagubă materială în proporții considerabile, în sumă de 45100 lei.

Ținând cont de obligativitatea hotărârilor judecătorești definitive, dat fiind că prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 18.11.2013, s-a stabilit irevocabil că I.Raducan a comis infracțiunea incriminată împreună cu inculpatul C.Petcu și, la fel, s-a stabilit irevocabil că, în acest mod părții vătămate F.Capraru i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 45100 lei, instanța de apel a conchis de a reîncadra acțiunile inculpatului C.Petcu din prevederile de art.42, 186 alin.(5) în cele ale art.42, 186 alin.(2) lit.c) și d) Cod penal.

Totodată, reținând faptul că infracțiunea a fost comisă la 26.08.2009, instanța a concluzionat că, termenul de prescripție de atragere la răspundere penală a lui C.Petcu pentru comiterea infracțiunii respective a expirat, în legătură cu ce procesul penal urmează a fi încetat în temeiul art.60 Cod penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a menționat că, conform art.324 alin.(2) Cod de procedură penală, în caz de neprezentare în instanță a părții civile sau a reprezentantului ei, instanța lasă acțiunea civilă fără soluționare și, în acest caz, partea civilă își menține dreptul de a intenta acțiunea în modul prevăzut de procedura civilă.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul și avocatul O.Negru în numele inculpatului C.Petcu care au solicitat:

- procurorul, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, invocând că încetând procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție, instanța a ignorat faptul că, conform prevederilor art.60 alin.(5) Cod penal, curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, iar conform încheierii

Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău din 14.12.2010, C.Petcu a fost anunțat în căutare pe motivul eschivării de la judecată;

- avocatul O.Negru în numele inculpatului C.Petcu, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6), 8) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că inculpatul fiind reținut în Italia, a solicitat examinarea cauzei în prezența sa, însă instanța eronat a dispus examinarea cauzei fără a fi prezent inculpatul, astfel i-a încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil; - instanța a ignorat și răspunsul autorităților Italiene care au permis extrădarea lui C.Petcu; - instanța a examinat superficial probele și a admis încălcarea drepturilor participanților la un proces, încălcând prevederile art.414 Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiși articol, chestiunile de drept asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel este dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal menționează că, judecând apelul, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii.

Drept temeiuri pentru declararea recursului, recurenții au invocat prevederile art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că judecata a avut loc fără participarea inculpatului, precum și a apărătorului când participarea lor era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs menționează că aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar și-au găsit confirmarea în speța dată, deoarece instanța de apel nu a respectat prevederile sus-menționate.

Astfel, reieșind din conținutul art.60 alin.(5) Cod penal, dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată (prin schimbarea domiciliului, actelor de identitate), prescripția se suspendă. În situația dată, timpul suspendării prescripției nu intră în termenul de prescripție, iar curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării.

Condițiile care se referă la aplicarea prescripției răspunderii penale sunt: expirarea termenilor indicate în lege, făptuitorul nu a săvârșit o nouă infracțiune în termenele indicate în lege, persoana nu se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată.

Reieșind din materialele cauzei, la 11.08.2010, prin încheierea Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău, inculpatului C.Petcu i-a fost înlocuită măsura preventivă - arestul cu liberarea provizorie sub control judiciar (f.d.142-143, v.3). Ulterior, inculpatul fiind înștiințat despre data și ora examinării cauzei penale, nu s-a prezentat de mai multe ori, fiind întreprinse de către instanță

toate măsurile legale pentru a-i asigura prezența. Prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun.Chișinău din 14.12.2010, C.Petcu a fost anunțat în căutare, din motiv că dânsul nu s-a prezentat de mai multe ori la examinarea cauzei penale, astfel instanța a considerat că cu rea-credință nu îndeplinește obligațiile stabilite la liberarea provizorie sub control judiciar eschivându-se de a se prezenta în instanța de judecată. (f.d.158-159, v.3).

Instanța de apel, ajungând la concluzia de a înceta procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție, nu a ținut cont de circumstanțele sus menționate și nu s-a expus asupra suspendării sau reluării curgerii prescripției, în conformitate cu prevederile art.60 Cod penal.

Prin urmare, Colegiul consideră că, prin nepronunțarea asupra acestor circumstanțe, instanța de apel prematur a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție.

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs, în limita competenței și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procurătura de Circumscripție Chișinău, Cojocaru Tudor și avocatul Negru Olesea în numele inculpatului Petcu Constantin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, în cauza penală în privința lui Petcu Constantin și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 31 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic